

„Brus“ izhaja 5. in 20. dan vsacega meseca. — Cena za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gld.
Posamične številke po 20 kr. — Inserati računijo se po 4 kr. petit-vrsta.

Nekaterim našim damam.

Rad gledam Vaša zorna lica,
Poslušam rad Vaš zvonki glas,
A vender prime me jezica,
Kadar sedevam poleg Vas.

Ko se na vsako slovo naše
Oglaša tudi nemško vmes,
Ko v vsacem stavku „aber“ jaše,
Da koloboc'ja je zares.

Ko vsaka rada nemško reže:
„Ich bitt'“, „So bören's“ in „A so!“
Ko vse Germaniji le streže,
To poslušati mi je hudó.

To rodoljuba v srce peče,
Ker se mu le prejasno zdi,
Da laž je, kot sicer se reče:
Podpira ženska vogle tri.

Oj mile dame, oj pustite
Ta švabski golč. Domači glas,
Če ga dosledno Vi gojite,
Potrojil bode Vaš Vam kras!

Božja sodba.

(Spisal Blaise Biran de Rougemont, poslovenil Radovan.)

Ko je oče Mihael stopil iz celice obsojenčeve, bil je smrtno bled. Jetničar, ki ga je spremljal do vrat, opazil je, da so oči njegove gledale srpo, da so se mu ustnice tresle, kakor v ledenem mrazu. „Vedi Bog, rekel je k tovarišu svojemu, „kaj je danes našemu patru. Saj strašno izgleda!“ Na kar je tovariš modro opomnil: „To je s spovedjo v zvezi. Lepe reči je moral čuti od tega grešnika, ki je svojega očeta umoril!“

Ni se varal. Zares bila je Viktorja Geoffroya spoved, ki je dobrega patra tako razburila. Pripravljen je bil, da bode iz ust morilčevih čul najgroznejša razkritja, le na to ni bil pripravljen, kar je vse njegove priprave storilo nepotrebne, a mu vender zledenelo v žilah kri.

Kaj je bil čul?

Da je Viktor Geoffroy, ki je že dva meseca zaradi umora očeta obsojen na smrt — nedolžen! To je bil tudi pred sodiščem trdil, a njegov „Nedolžen sem!“ s katerim je zavračal vsa uprašanja predsednikova, izgubil se je brez uspeha.

Dokazi so bili neovrgljivi.

Kdo neki bi bil na samotni kmetiji, šest kilometrov od mesta, kjer sta bila Viktor in njegov oče sama doma, ker so hlapci in deklet šli v sosedno vas na ples, skozi okno ustrelil na očeta, ako ne Viktor? Ropar bi bil, ne glede na to, da ni izginil niti denar, niti dragocenosti, vender ostavil kaj sledu na tleh, od dežja mokrih. Videle so se pa samo stopinje Viktorja in matere njegove.

Poslednje stopinje tolmačile so se lahko. Vrnivši se s pota, ko je spremljala svojo hčer in njenega soproga, našla je nesrečna gospa duri zaprte in je potem, da bi svojega soproga o svojem prihodu obvestila, stopila k oknu. Zapazivši skozi okno krvavo truplo, bežala je na pol blazna v blišnje vas, in povsod širila vest o groznem umoru. Kako pa naj bi se tolmačile Viktorjeve stopinje? Kako tolmačiti, da so ga drugo jutro našli skritega v skednji, dve uri oddaljenem — propalega lica, tresočega se na vseh udih in na vsa uprašanja topo molčečega. Tolmačenje bilo je dosti jednostavno. Na pristavi, h kateri je spadal rečeni skedenj, bivala je Viktorjeva nevesta, katere navzlic obestranski vroči ljubezni ni smel vzeti, ker oče Geoffroy ni dopuščal. Zvečer pred umorom bil je še zaradi tega mej očetom in sinom hud spor. Drugo popoldne vračaje se od svoje ljubice, našel je sin očeta samega, v svoji veliki zaljubljenosti silil ga zopet za dovoljenje, a ko mu je odrekel, ga usmrtil. Grozno dejanje ga je streznilo in zbežal je k oni, zaradi katere je bil to storil, katere si pa vender ni upal zopet videti.

To vse bilo je jasno kot solnce in preiskava vršila se je le zaradi oblike. Državni pravdnik imel je radi tega lahek posel, da je porotnike prepričal o krivdi Viktorja, katerega so po zelo mlačnem zagovoru mladega odvetnika soglasno obsodili na smrt.

To je bilo, kar je pater Mihael in ž njim ves svet že dva meseca vedel. Sedaj vedel je več.

Kaj je vedel? Resnico! Skrajno neverjetno resnico, ki pa je z omamljočo pezo svojo skeptičnega duha grozno preverila.

Morilec najemnika Geoffroy-a ni bil sin njegov, ampak — njegova žena. Da, soproga njegova, mati 19letnega mladeniča Viktorja, katerega so porotniki obsodili na smrt. In Viktor videl je na svoje oči hudodelstvo in nič ni povedal, pustil se je obsoditi, ker svoje matere ni hotel spraviti na „guillotino“, ker svoji sestri ni smel otrovati srca. Kajti najemnika Geoffroya soproga usmrtila je svojega moža, ker je, dasi dvajset let mlajša od njega, ljubila svojega zeta, soproga svoje lastne hčere in ker jo je zet tudi ljubil . . . Viktor poznal je to gnusno zvezo, ali jo je pa smel razkriti in tako sramoto pokriti svojega očeta sivo glavo, svoje sestre srcu pa prouzročiti neizrecno gorje? . . .

V nedeljo zvečer, ko je, prišedši od svoje neveste, vrtna vrata odprl, čul je strel in zagledal pred oknom svojo mater, s puško v roci. Otrpnel od strahu je obstal, videl, da je mati puško vrgla preč in stekla čez polje in je potem pogledavši sam skozi okno, na svojega očeta krvavo truplo, sam zbežal, — ne da bi vedel kam.

Kakor v snu poslušal je pater Mihael to spoved. Viktor, ta nežnočutni in junaški sin iz naroda, zaupal je samo njemu to tajnost, da more čistega srca vsprejeti sveto obhajilo, predno mu je iti v smrt. Sedaj bil je miren, čakal brez bojazni na smrt. Duhovnik, to je znal, ne sme od njegove spovedi ničesar ovaditi — mati je rešena.

Večkrat mej spovedjo moral se je pater Mihael uprašati, ali ni vse to strašna halucinacija, je li res, da on pater Mihael iz ust kmetskega, 19letnega mladeniča čuje to izpovedbo nadčloveškega junaštva in nadčloveškega zločina, katero je v ganljivo jednostavnih besedah imelo čudovito govornost.

Ko je pater Mihael bil sedaj zvanj pod jasnim solncem, prišel je zopet k sebi. Streslo ga je, čutil je, kako se mu ježijo lasje, mrzel pot tekkel mu je s čela. Kakor da bi bežal sam pred seboj, hitel je po ulicah.

Ne da bi vedel, kako je prišel tjakaj, stal je pred svojo hišo. —

Hišina prišla mu je nasproti z velikim uradnim listom v roki. Odprl je pismo, ki ga je pretreslo, da bi se bil skoro zgrudil na kamenita tla. Bilo je namreč sodniško naročilo, da ima zjutraj ob 5. uri biti v ječi, da na poslednjem potu spremlja Viktorja Geoffroy-a, ki ima ob 6. uri biti obglavljen.

In sedaj bilo je že štiri popoldne. Duhovnik šel je opotekaje se, kakor hudo obolet človek, v svojo sobo in celo uro čula ga je hišina brez miru hoditi gori in doli. Ob 5. uri prišel je zopet doli, ostavil hišo in se obrnil proti nadškofovski palači.

Jedno ure pozneje stopil je zopet iz palače, krčevitih obrvij, upalega obličja, oči goreče, kakor v groznici smrtnega strahu. Odgovor bil je takšen, kakor je že prej znal in se bal.

Preuzvišeni nadškof je odločil: „Ne.“ Spovedno tajnost svojega služnika vsprejel je kot novo spoved isto tako sveto in nerušljivo, kakor prvo in patru rekel:

„Nepojmljiva so pota Gospodova. A ta obsojenec ima pravico govoriti. Ako tega ne stori, morate molčati. Ne vam, ampak Bogu je svojo dušo v spovedi razkril. Tajnost njegova mora ostati mej njim in mej Bogom.“

Polagoma, pobešene glave korakal je duhovnik po ulicah. Zdajci obstoji in kakor globoko zamišljen položi roko na čelo. Potem stopal je dalje. A sedaj z velikimi koraki v gotovem pravci, kakor človek, ki je napravil trden sklep. Predmestje je bilo kmalu za njim, prišla so mestna vrata s stražo in davkarijo.

Šel je skozi in dospel na prosto polje, na cesto. Kot bi ga furije gnale, hitel je dalje . . . le dalje! . . .

Ura bila je najst, ko je prišel zopet domov. Večerja bila je pripravljena v jedilnici. Ni se je dotaknil, marveč naravnost šel v svojo bralno sobo in se zaprl.

Kakšna noč! . . .

Pater Mihael prebil je vso noč na kolenih. V vroči, srčni molitvi govorila je duša njegova k Bogu, govorila záse samega, za nedolžnega obsojenca, ki pojde zjutraj v smrt in tudi za ono kreaturo, katero je bil v nočni tmuni v zapuščeni hiši obiskal, za ono mater z tigrinim srcem, kateri je bil zaklical: „Tvoj sin mora zjutraj umreti!“ in katera pri tem ni ničesar čutila in se samo malo stresla pod duhovnika prodirajočim pogledom.

Nič, prav nič ni bil dosegel. Niti sledu kesanju, kamo-li priznanje, ni mogel izvabiti iz te podivjane kreature.

Iz hiše umora odšel je, kakor je prišel. Tajnosti ni izdal, ki ga je na ustnah pekla, duhovniška njegova vest ostala je čista, a njegovo človeško srce je skoro počilo neizrecne muke . . .

Drugo jutro točno ob 6. uri pomikal se je sprevod s patrom Mihaelom in Viktorjem Geoffroy-om na čelu po stopnicah k guillotini. Bilo je krasno jutro meseca junija, tiči so gostoleli, solnce je sijalo široko in močno s temnomodrega neba, vse stvarjenje bilo je polno vonjave, petja in veselja. In ta mladenič naj bi se sredi te spomladanske krasote umoril? „Nemogoče! Stojte!“ sililo se je duhovniku na jezik in trdno moral je pritisniti usta na križ, da ni glasno zakričal. „Bog tega ne more dopuščati, stori čudež, o Gospod, čudež v največji sili!“ Tri četrti na šest — še četrt ure! — — — Zdaj zaori krik in množice tisočeri glasovi — „Stojte! stojte!“ in bolj od množice nešena nego tekoča, stopita dva moža k odru, duhovnik in župan z uradnim trakom. „Peljite Viktorja Geoffroy-a zopet v ječo, dokler „procureur“ kaj

več ne ukrene, tu je izpovedba prave morilke!“ zakliče župan glasno, da se je daleč slišalo in vihtel papir v roci in rabelj moral se je brez uradnega ukaza udati tej od naroda pretilno podpirani zahtevi. Malo ur pozneje bil je Viktor Geoffroy svoboden. Zgodilo se je bilo čudo. Geoffroy-eve udove ljubimec, Viktorjev svak, je isto noč, ko je od nje, da bi ga še bolj nase priklenila, izvedel resnico, v obupnosti ženi porinil nož v srce in se potem sam usmrtil. Umiraje je potem nesrečna ženska pred županom in župnikom vse povedala. Bog je sodil!...

Izidorja Muzloviča premišljevanja.

Danes moram spregovoriti par besed z gospodom Klunom. Bil je toli drzen, da je v Ribnici povodom dveh novih maš z lece tožil, kako duhovniki preganjanja trpe, ter je ob enem lepo malo zaščuval proti naši stranki.

Ako gospod Klun povodom nove maše ne zna družega, nego na leci z neresnico šopiriti se, ako z neosnovanimi trditvami hoče uplivati na deloma nerazsodne poslušalce, potem si je pač sam podpisal spričevalo ubožnosti, ob enem pa tudi priznal, da ni nič boljši, nego kateri koli kapelanov petelinov, marveč, da jih celo prekašati skuša.

Velika je predrznost, da si g. Klun sploh upa kaj tacega propovedovati, še večja pa, da se propoved njegova tiska. Če pravi: „Našim slovenskim duhovnikom se zdaj prav takogodi, kakor sv. Pavlu“, katerega so „njegovi rojaki strahovito preganjali, iz shodnic in tempeljna metali, ljudstvo proti njemu šuntali, ga pokrivem tožili in mu celo poživiljenjistregli“, je to **nesramna tendenčna laž**, uprav Kluna vredna, ki jo bode tako mirno požrl, kakor je že mnogo jednacij.

V socijalnem življenju se gledé duhovnikov ni vršila nobena prememba, če je neso sami prouzročili. Nikakor pa mi ne moremo pomagati, ako se nekateri napihnjani kapelani ločijo iz narodne družbe in hodijo svoja pota, kjer nabajajo bolj trcijalske ovčice in bolj poslušna ušesa. Kdor od njih pa pohaja narodna društva, vsprejema se izvestno z vsem spoštovanjem, kakor se spodobi in je vse; kar nasprotnega piše klerikalna stranka, drzovita laž.

Sicer je pa Klun bil najmanje poklican, da je v Ribnici tako z lece skozi okno propovedoval, on, ki je vsemu razporu jako veliko kriv. Ali se Klun več ne spominja, da je 1872. ali 1873. l. prišel na „Narodne Tiskarne“ občni zbor zgago delat in se je takrat tako

strastno vedel, da je bil pozneje zaradi razžaljenja časti obsojen? Kako more baš Klun tožiti, da so sedaj pričeli nekateri rovati proti škofu, ko je vendar on (Klun) svojemu škofu skrajno nasprotoval? Ali je morda to, če Klun škofu nasprotuje, brumno delo, če pa kdo drugi, pa brezverstvo? Ali je g. Klun že popolnoma pozabil na sebi silno podobnega intriganta, ki je 1883. l. nasproti vsemu centralnemu volilnemu odboru skušal strmoglaviti priporočenega kandidata Kersnika, utihotapiti pa pokojnega Križnarja in tako prvi rušil disciplino? Ali gospod Klun nič več ne vé, kako je neki državni poslanec, njemu podoben kakor jajce jajcu, okolu visocih glav na Dunaji kljuge pritiskal, da bi izredno odličnega rodoljuba slovenskega ob kruh spravil? Ali misli, da ni dobro zabeleženo, kako je on (Klun) na Dunaji roval proti „Narodu“ in kako je v nebrojnih družih slučajih netil razpor?

Klun naj bi, namestu da tako propoveduje, ske-sano na prsi trkal: „Mea culpa! Mea maxima culpa!“ In zares je s Klunom in vso klerikalno kliko baš tako, kakor z ustvarjanjem hudiča. Kdo je hudiča ustvaril? Bog gotovo ne. Drug tudi nihče. Hudič ustvaril se je **sam**. In istotako je naša kapelanokracija s Klunom na čelu sama zakrivila, ako jej sedanje razmere povsem ne prijajo.

S svojim nebrzdanim napuhom, s svojo skrajno svojeglavnostjo in aroganco, začela je razumništvo napadati, hoteč prisvojiti si gospodstvo. Gospodje postali so pri tem taki, da neso več podobni duhovnikom, kakeršne smo doslej poznali in s katerimi smo vedno izvrstno shajali. Sami so vse to storili, sami s svojim strastnim ščuvanjem stališče izpodkopujejo, sami sebi morajo zarezavati na rovaš, ako pri tem trpi njih ugled in ako nemajo nekdanjega spoštovanja.

Kdor duhovnikov pa ne trobi v oholih kapelanov rog in ne koraka pod praporjem kapelanokracije, ne bode zapazil glede svoje osebe in svojega stanu nobene premembe. Povsod ga nepremenjeno čislajo in spoštujejo, kajti naš narod je od nekđaj veren in duhovnikom udan, a je sedaj toli razsoden, da točno razločuje, kateri duhovniki so pravi, kateri pa ne. To naj si gospod Klun dobro zapamti.

Dopisi.

Iz Litijskega okraja. Obče znani in izredno priljubljeni g. župnik A. B. dobil je nedavno nastopno pismo: „Častiti gospod! Bral sem v „Dolenjskih Novicah“, da ste dne 15. julija poklicali Zagorske Sokole in Zagorske pevke, to je Zagorske Sokole v St. Lambert, da ste praznovali god sv. Aposteljnov Cirila in Metoda.

Veliko boljši bi pa bilo za Vas, ko bi bili tiho sami praznovali s svojimi farani god sv. Aposteljnov.

Protiverska banda Sokolov, kateri nimajo družega namena, kot pohujševati mladost s plesom in grešnimi shodi, Sokolci so brezverska banda, vojški, katere je najel sam hudobni duh, da bi se vojskovali proti čistim resnicam sv. vere in zatrli vse kar je svetega in božjega, čuditi se mora vsaki, kdor Vaše dejanje iz pravim umom premišluje. Eden katoliški duhoven, pa zbirat Sokolce, napravljati družbe, katere niso za drugo kot za greh delat in pohujšanje držati. Znano mi je, da ste Vi in Mlačka napravila Sokolsko družbo v Zagorji. Vi ste na napačnem potu, poznam mladost, kjer so tovarne, da je vse sprideno in popačeno, in zdaj so, ako so hoteli kaj hudega storiti na skrivnem delali, Vi ste pa začeli očitno

pohujšanje s tem, da zbirate mladost obojega spola skupaj, da plešejo in greh delajo, z očmi, besedami, željami in dejanjem! Sokolci kar ste Vi napravili, Vam služijo pri vsakemu pametnemu človeku v veliko sramoto, za jednega katoliškega duhovna. Napravili ste drago zastavo, katero morajo delavci in uboge dekleta plačevati, ubogi ljudje, to je krvav denar, naj bi ga obrnili v dobri namen ne pa v tak napačen kraj, da bo služilo o pogubljenju ubogih nedolžnih zapeljanih, kar bode kmalo palo na Vas, naravnost Vam rečem, ako sem jaz Vaš naprejpostavljeni Vas kar zapodim iz fare, Vi niste vreden katoliški duhoven imenovan biti. Vi ste grdo zmoteni, ker mislite, da si s temi deli čast služite, sramoto pred vsakim katoliškim kristijanom.

Spravite se na Rusko, ker Vam tako diši Ruski bič, kateri bo Vas gajžlal. Denar, katerega ste zadnjič poslali družbi sv. Cirila in Metoda, to je Judežev denar, katerega se z grešnimi družbami dobi, vsak, kateri tak denar vzame, ima tudi smrtni greh. Jaz se čudim, da Vaši naprej postavljeni ne vidijo Vaših napačnih namenov in dejanj, da Vas ne zapodijo, ker niste vreden katoliški župnik imenovan biti. Iz takimi dejanji, da nedolžnost mladosti, dajate priložnost greh delati in se tako večno nesrečne storite.

Spoznajte svoje napake in obrnite se k Bogu, drugače Vas čaka kmalu kaznen božja za Vaše pohujšanje.

To vse v večjo čast Božjo in za odvrnenje greha pisal resnicoljub in prijatelj krščanskega življenja Vam v premislek.

Pobožni krščanski dušni pastirji zbirajo v sedanjem žalostnem času druge družbe, da se ustavljajo strašnim brezvercem, kateri so vse moči napeli zatreti sv. vero in krščansko življenje.

To so pri Vas grdi ostudni narodovci, kateri iz svojimi umazanimi spisi, tako nesramno pišejo. Ko bi človek s tem grdim, pohujšljivim listom nastlal svinjam v hlevu, bodo precej pokrepale. Proti tem grdim brezvercem je dolžnost dušnih pastirjev, zbirat druge družbe, tretji red sv. Frančiška, samotno krščansko življenje in druge sv. bratovščine, kar služi k zveličanju Vam izročeni ovčic, take družbe zbirat za pobožno življenje, to je dolžnost dušnih pastirjev, ne pa družbe sv. veri in krščanskemu življenju nasprotne. Družbe, katere so najhujši priložnosti, zgubiti sv. čistost in sramožljivost, družbe sv. veri ravno nasprotne.

Čuditi se človek mora, ko Vaše dejanje preiščuje, katerega duhovna „Slov. Narod“ hvali, tak duhoven ni vreden katoliški duhoven imenovan biti. K.“

Poslali smo Vam ta brezimni in po poštni ambulanci oddani dušni proizvod fanatika, kateremu bi bolje pristojala služba sv. a ne duhovnega pastirja (ker varamo se ne! ako sumimo, da je tak ta list pisal), z namenom, da se spozna podlost in nesramnost naših protivnikov. S takim orožjem se bijejo samo dušne propalice, črna druhal, katera se boji svetlobe.

Ne bomo na posamezne perfidnosti odgovarjali, ni rodoljubnega duhovna, čistega značaja in bistrega uma, pravega oznanjevalca miru in ljubezni, kateremu podli in propali dopisun ni vreden, da bi mu odvezal jermene od čevljev, drobneje njegove zasluge osvetljevali, ne bomo Sokolske ideje sploh in „Zagorskega Sokola“ posebej zagovarjali, ker je o tem že ljudski glas — in to je božji glas, večkrat govoril; iztakniti moramo pač jedno stran, češ, da se po „Sokolu“ širi nemoralnost!

Le počasi gospoda, to je perfidno in nesramno naltolcevanje. Mi vprašamo tega pisuna in njegovo kliko, kdo ima čistost in moralnost vedno na jeziku, v resnici pak demoralizuje in pohujšuje narod? Molčite gospoda in ne hodite na solnce, vaša dejanja so očita!

Vprašamo, mar se strinja to s krščanskimi nauki, če duhoven, poznat kot strasten nasprotnik Narodovcev in prvi pospeševatelj tretjega reda na Kranjskem, ljubitelj misijonov in porcijunkule se pri zaključenih vratih zabava z dekletom in jo tudi 5 ur daleč obišče, pri njej celo noč ostane, tako, da je hišni gospodar v strahu, da strela ne udari v tako brezbožno hišo.

Je-li to moralnost, je-li to bogoljuben izgled narodu, mar je tak fanatičen duhoven naslednik Kristusov?

Pisali bi lahko cele predale kronike skandalozne, kaj se tu in tam godi pod krinko pobožnosti recte tercijalstva po pobožnih duhovnikih, strastnih preganjalcev „Narodovcev in Sokolcev“ ali pustimo to, stvar je preveč gnusna.

Če bode pak treba, nakrcali bodemo pa nekatere, da jim bo sapo zaprlo. Stališče naše stranke je sicer težavno, bojevati se nam je s farizejstvom, mračnjaštvom, hinavstvom in peklenko zlobo, to je boj svetlobe zoper tesno noč in nazadnjaštvo, ali ipak se nadejamo, da bo zmaga naša! V to pomoz Bog!

T i o t r o c i !

Teta: No Anica mi boš kaj čestitala?

Anica: Bom. Pa veste, kaj sta papa in mama rekla?

Teta: No, kaj?

Anica: Rekla sta: Saj tako ne boš nič dobila, teta je preskopa.

Iz popotne torbe.

Sline se mi cedé, ko berem potovanje Slovencev zdaj k razstavi na sever, zdaj na jug. V duhu gledam in se veselim, kako našincem ponos raste, ko jih tako slovesno in z odprtimi rokami bratje na severu in jugu vsprejemajo. Tudi jaz bi rad tja, a ni ga „cvenka“, zastonj pa te vozi le tista „mašina“, katerej se bicikel pravi, če si jo namreč poprej že kupil. Jaz sem štedil in prištedil precej novcev, da si tak stroj omislim, pa nek porrednež mi je vse pokvaril. V veselem društvu vpraša, kakšen da je razloček med jahačem in biciklistom. Ker nihče ni vedel, pravi: Pri jahači je žival spodaj, pri biciklistu pa od zgoraj. To me je tako razjarilo, da sem sklenil zavreči svoj projekt, da se iz mene nihče norčeval ne bode.

Kaj pa sedaj z denarjem? Kratko rečeno, kanil sem ga zažvižgati, pa zopet sem pomislil, kako težko bi vender bilo, potem trpeti zopet pomanjkanje. Sklenem tudi to opustiti, in storim nov moder ukrep. Ravnati se hočem po nasvetu onega g. dekana iz ljubljanske okolice ki je zaradi „takozvanih žen“ Lurško mater božjo kupil. Jaz pa kupim za ves prištedeni denar lepo sliko, predstavljajočo Dobrega pastirja, kako svojo ovco na rami nosi, in to podobo poklonim potem semenišču v Ljubljani. Bogoslovci — in morebiti tudi še vladoželjni kapelančki — bodo se v krotko lice Dobrega pastirja zagledali, in ko pridejo med svet, bodo tudi krotki in ponižni, in gotovo bo moj projekt boljši nego onega dekana, zakaj potem bo naš narod jedna stranka in jedna misel, prav po želji našega Spasitelja, da bodi jeden hlev in jeden pastir. Pa predaleč sem zabredel. Moj namen je opisati dogodke svojega potovanja. Evo jih:

Dopust moj nagibal se je že na večer, le še nekaj dnij, in zameniti mi je potno palico z oglodano, po novejšem slogu prikrojeno suktnjo s tujim rokavom desne roke, in usesti v delavnico, v katerej si po letu z novimi akti veter, po zimi pa s starimi v peči toploto delam. Preden se vrnem domov, hotel sem mimogrede pozdraviti še starega mi prijatelja in ogledati tudi znani trg, do katerega sem imel 4 ure hoje. Napotim se tja, in v 2 urah dostignem vas Hudirje. Prejšnji dan bil je dež, kakor da bi v nebu studence snažili, zaradi tega bila je cesta blatna, blatna pa tudi moja obleka in čevlji taki, da nisem bil skoro poštenemu človeku podoben, in to resnico moral sem tudi slišati.

V Hudirje prišedši vprašam po gostilni, da bi se osnažil in nadležen želodec, ki se je od lačne jeze pod rebra potegnil, potolažil, pa čujte! Povedo mi, da v Hudirji ni niti jedne gostilne. O sušna vas, sem vskliknil, koliko jeze in kletve prihraniš ti ženam, in koliko zlatega časa možem, da ne posedajo pri ročkah, ko bi morali biti na polji. To premišljeva je krenem k hiši kraj ceste, in prosim na pragu steječo ženo za krtačo. Pa vražja baba se zadere nad mano: Ali niste konec vasi brali, da je prosjačenje tukaj prepovedano; le idite v trg, tam je itak „štacjon“, kjer dobite piti in jesti in prenočišče zastonj, pa to si zapomnite, da tam pogače ne boste dobili. Jaz hočem ženi dopovedati, da se ne razumeva, a ne pusti me k besedi in pravi: Dobro se razumeva, dobro, seveda takim škricem ne diši naš domači kruh, pečenka in pogača, to se jim prilega, ne govorite več in spravite se od tod. Po teh besedah stopi žena v vežo, in zaloputne vrata za seboj. Moral sem iti. Sedaj stopim v sosedovo hišo, tam so razumeli, da prosim krtače, postregli so mi z vsem za kar sem prosil, in tako

očedivši si obleko, idem dalje, ne da bi si ogledal te vražje Hudirje.

O 5. uri dospel sem v Zvoniribo. Prijatelja nisem našel doma, šel sem torej trg in okolico gledat. Zvoniriba leži na desnem bregu precej deroče Curimure, od severa jo kriva zelena gora, Zvonec imenovana, kjer se celo leto tržanov živina pase. Na jug leže lepi travniki, na zahod pa plodonosno polje. Mati zemlja je že tedaj položila tukajšnjim tržanom prvi temelj blagostanja, kar že hiše trga kažejo. Pravilno zidani hrami dali so trgu 5 ulic, katere še nimajo imen, in glavni trg krasi visoko poslopje, katerega zunanost kaže, da se tukaj očetje občine zbirajo. Na zunaj viseči črni tabli prilepljeni so razglasi, katere kriva gosto spleteno omrežje, pa tudi dve okni hrama sta z železjem dobro okovani. To je brž ko ne domača hranilnica, kjer se odpuščajo postavni grehi. Drugih znamenitosti nisem tukaj opazil, pač pa pod kapom hleva velikansko klado, katere žrela so bila svetlo oglojana, dokaz, da so tukaj v stari dobi kaj radi škornje merili. Našel sem v klado urezane sledeče besede:

Smo trije vasovali,
V klado so nas djali.
Možje bi bolj storili,
Da ribo bi lovili.

Sodil sem, da zadnji vrstici nesta brez šaljivega pomena. V tem hipu stopi prijatelj k meni. Po srčnem pozdravu povabi me na svoj dom, kjer je večerja bila že pripravljena. Ko se okrepcava in nekoliko pomeniva, greva v gostilno, kjer sem se pri čaši vina in v mnogoštevilnem veselem društvu kaj dobro počutil. Kmalu smo si srca razgreli, in pesmica za pesmico glasila se je veselo v krogu. Sedaj se vzdigne moj prijatelj rekoč:

Kjer petja ni,
Tam se ne mudi.
Kjer pesmi glas doni,
Le tam so dobri ljudje

in govoril je po stari svoji navadi in proslavljal petje, in potem hvalil mene tako, da so mi od veselja rebra pokala. Dolgo je govoril prijatelj moj, in ko je končal, razlegal se je mogočen „živio!“ po sobici, kjer smo gostovali pozno v noč, in potem po srčnem razsodku doma sladko spali.

Drugi dan pri zajutru pripovedovala sva si s prijateljem dogodke od naju mladosti do sedanjosti. Jaz povedal sem mu tudi prizor v Hudirji, kateremu se je dragec tako smejal, da so mu solze tekle. Ko mu je minilo, vpraša me, ali tudi vem, zakaj Hudirje gostilne nema, dasi je precej veliko. Ko mu povem da ne, pripoveduje mi tako-le: V nekdanjih časih stala je sred Hudirja prostrana gostilna, v katero so vaščani kaj radi zahajali; ker Bartolek krčmar bil je postrežljiva, prijazna in vesela duša, katera je s kratko pipico v ustih in zlato kučmo na glavi okoli frčala. Bil je dan pred veliko nočjo — velika sobota — ko je Bartolek ujel ribo in povabil vaščane. Vsi so prišli, jeli in pili čez polnoč. Žene doma, nekoliko jezne, da jih Tolomejus — tako so ga imenovali — ni povabil, pa tudi zato, da so še tako velik praznik njih možje v gostilni sedeli, čakajo jih pred gostilno z burkljami. Ko možje, tema je bila da bi jo z britvijo rezal, vun pridejo, začnejo jih žene nabijati z burkljami. Možje misleči, da so radi praznika grešili in da jih sedaj peklenšček treska, beže domov kričoč: hudirje! hudirje! Od tod ime vasi. Od tega dne ni nihče več v gostilno hodil, in Bartolek moral je za vselej Petrovo brado z vogla sneti. To povedal mi je prijatelj o Hudirji, in ko ga vprašam, od kod da je ime trga, pravi po kratkem nasmehu:

V prejšnjih časih zval se je ta trg Osličje. To sramotilno ime hoteli so naši starešine zameniti, in poslali so župana k samemu cesarju na Dunaj, da izprosi trgu lepše ime. Ko odide župan, skliče njega namestnik sejo, kjer se modrijani občine posvetujejo, kako veselje bi vrnivšemu se županu napravili. Modra glavica oglasi se rekoč: Veste kaj, gospoda, naš župan rad ribe jé. Pojdimo in ulovimo mu ribe, in ko se vrne, priredimo pojedino od samih rib, kar mu bode največje veselje. Predlog bil je jednoglasno usprejet, in šli so in ulovili strašno veliko ribo sebi v veselje in županu v slast. Ko jo prinesejo v trg, dobé glas, de ni cesarja doma, in da se župan vrne še le čez 4 dni. Kaj storiti sedaj z ribo, da se ne spridi? In zopet se oglasi omeujena modra bučica: To je lahko, obesimo ribi zvonec in spustimo jo v vodo. Ko jo bomo potrebovali, bomo jo slišali zvoniti, in tam jo lahko ulovimo. Govorjeno, storjeno. Četrty dan gredo ribo lovit, da jo pripravijo županu. Polovica odbornikov gre kraj Curimure proti, druga pa za vodo in slušajo, kje da bo zvonila. Opoludne se snidejo na dogovorjenem mestu, ni jedni ni drugi neso čuli zvoniti. Sedaj uganjajo, kaj da naj storé. V tem hipu se zasliši zvonček, in jeden odbornikov na goro kazaje od veselja zavpije: „Jo li slišite tam zgoraj! Zato ime „Zvoniriba“ — in nek stari domači pesnik poje:

Takó-le naši so možjé
Nekedaj lovili,
Njih lov dal trgu je imé
Pač „kunštni“ so vsi bili.

V opravičenje.

Današnja številka je zopet za par dnij zakasnila. Temu uzrok je huda bolezen našega urednika, ki je še le v ponedeljek dopoldne prebil precej resno operacijo.

P. n. gospodje naročniki naj blagovole to vzeti na znanje.

Uredništvo „Brusovo“.

Nepremišljeno.

Gospa: „Vaša povest je zares zanimiva. A če Vam smem svetovati, rajši kaj tacega finim damam ne pripovedujte!“

Gospod: „O, saj tega itak ne storim!“

Brezimnemu klevetniku.

Človeče, katero se je izvestno, seveda z malim pridom drsalo po semeniščnih klopeh, razkoračilo se je nedavno v klerikalnem dnevniku in mej drugim trdilo, da ga ni in ga ne bode lista, ki bi tako pisal, kakor „Brus“, kateri po njegovem presega celo „Pfeiffenpeitsche“ in „Pfaffenspiegel.“

Sodba, napisana v klerikalnem dnevniku, nas sicer ne spravi iz hišice, vendar pa ima vse svoje meje in zdi se nam potrebno, odločno ugovarjati, da se ne poreče: Kdor molči, pritrjuje.

Za brezimnega klevetnika prvo trditev izbrali smo si klasično pričo. Ta je gospod kapelan Matej Sitar. On kot vesten čitatelj „Caviara“ potrdil nam bode drage volje, da ima „Caviar“ v vsaki številki tako kočljivo in pohujšljivo berilo, da se „Brus“ z njim niti od daleč primerjati ne da. Glede ostalih listov pa je gotovo, da jih brezimni dopisun čital ni, torej mu o njih pristaje toliko sodbe, kolikor koštrunu o kakšni Beethovenovi sonati.

„Pfeiffenpeitsche“ in „Pfaffenspiegel“ sta nam neznana, označujoče pa je, da jih je brezimni klevetnik čital. Brez dvojbe hotel se je pogledati v zrcalu. A dasi ne poznamo niti „Pfeiffenpeitsche“ niti „Pfaffenspiegel“, vendar lahko z mirno vestjo trdimo, da nemamo niti z jednim niti z drugim nič sorodnega.

Iz povedanega je jasno, da je brezimni pisun kar „na korajžo“ klevetal in obrekoval. Zato mu tudi gre časten priimek in ta bodi: „Tonzurirani pobalin.“ Žal, da se ta pobalin krije v haljo brezimnosti, a upamo, da mu pridemo na sled in potem nam bode v posebno slast, omenjeni častni priimek povedati mu v obraz.

Kakšen priimek zaslučuje urednik, ki je tako neosnovano klevetanje vzel v list, prepuščamo razsodbi čitateljev.

Uredništvo „Brusovo“.

V krčmi.

Krčmar: No gospod, kako Vam pa vino ugaja?

Gost: Nič ne rečem, ker nesem astronom.

Krčmar: Astronom? Zakaj?

Gost: Saj je Vaše vino vendar sam Štern!

„Le extremes se touchent.“

(Skrajnosti se dotikajo.)

I.

II.

Podoba I. Kaže krasotico izpod tropiškega podnebja. Garderoba njena je jako jednostavna.

Podoba II. Kaže mestno krasotico naše dobe, oblečeno po najnovjšem kroju.

V Ribnici.

(Po Klunovi propovedi.)

Prvi sosed: Nu, kaj praviš, k' so nam gospod povedali, kako se gospodom hudo godi?

Drugi sosed: Kaj bi se neki „kruutil“ in tožil? Prav nič mu ne fali. Le poglej ga. Tak je, kakor bi bil pitan.

Telegrami „Brusu“.

Novomesto: Davčni nadzornik Taučer tudi Tauzher bi bil posebno sposoben za šepetalca v novem gledališči Ljubljanskem, ker vsak dan Feketu razne novice na ušesa nosi.

Krško: Novomeški Fekete pevce preganja. Zopet se je uresničila prislovica: Wo man singt, da lass' dich ruhig nieder, — Böse Menschen haben keine Lieder.

Novomesto: Naš katehet, dr. Marinko, pozabil je pri dijaški maši dne 18. t. m. zapeti: „Veni creator spiritus!“ Hudomušni ljudje zdaj ugibljejo, da dr. Marinko v sv. Duha ne veruje, ker ga ni hotel poklicati. Drugi pa trde, da je bil prejšnji dan družega duha poln in da se je torej bal, da bi se ne zgodilo tako, kakor v Stari-loki, kjer je, kakor znano „maček“ sv. Duha snedel.

Novomesto: Fekete dobi mesto četrtega policaja na našem rotovži. Sposobnost za ta posel pokazal je vso. — Kadar „purgarji“ „ausrukajo“ in nemajo oficirji časa, ker je jeden konjski barantač, drugi pa mesar, imata torej vedno dovolj opravka, Fekete pa časa na ostajanje, — ker razven intrig nema kaj delati — prevzel bode ta teden posel jednega oficirja in bode konje gonil, drugi teden pa krave. Kajti purgarji morajo „ausrukati“ in oba oficirja bosta lahko vršila svoje dostojanstvo. Kadar pa ne bode purgarske parade, pobijal bode doma same jeze lonce in krožnike.

Narodni pregovori.

(Zapisal Radovan.)

Pošlji osla križem svet, nazaj ti pride uhat ko pred.

Osel ostane osel, če je tudi Boga nosil.

Boljši prva zamera, kakor zadnja.

Krava pri gobci molze!

„Dominus vobiscum!“ še nikoli ni kruha stradal, „Et cum spiritu tuo!“ pa tudi še ne.

Po polji raste praprota, po hiši skače lakota.

Vsak svetnik ima roke k sebi obrnene.

Nekaj za muzikalne čitatelje.

Neki glasbenik je v svoj dnevnik zapisal sledeče vrstice:

„Ko sem dolce se bil naspal, ustal sem allegro ma non troppo. Oblečem se poco a poco ter stopim allegretto v jedilnico, kamor pridem ravno a tempo, ko mi je moja soproga andante grazioso kavo natakala v čašo. Con sentimento jo pouprašam, kako je počivala; molto vivo me zahvali s svojim lepim flageolet-glasom ter me s svojimi lepimi modrimi očmi espressivo pogléda. Najedenkrat začujem, da nekdo potrka na sobna vrata, in sicer najprej pianissimo, potem piano, naposled crescendo. Dekla odprè, in maestoso vstopi mož ter upije con tutta forza, ali bi mogel z menoj govoriti. Ritardando ustanem, odprèm adagio vrata ter zagledam krojača svojega. Ta me zaprosi najprej rallentando, potem pa zmerom belj strigendo, naj ga plačam. Nad tem ves furioso, povem mu risoluto, da nimam denarja ter ga vržem con strepito po škali nizdolu.“

Tehomil.

Zabavne naloge.

(Priobčil J. Š.)

I.

Po svetu tisočletja že
Se revica jaz klatim,
Poznajo mene vsi ljudje,
Ker se s kupčijo bratim,
Denarno vrednost jaz delim
In tudi mero novo,
Na uri trdno ti sedim,
Povem tam dneva dobo,
Del mojega imena, — znam —
Še nosi Jurčičev roman.
V Rimu mene so možje
Dostojno počastili,
Postave leta 502
Ko ljudstvu so delili.
V zahvalo zato odstopila
Sem jim ime jaz svoje bila.
Po času tlake jaz imé
Sem bremenu podala,
Ž njim sem težila kmeta le
Gospodsko obvarvala,
Pozneja doba me črtila,
Nikakor ni mi dovolila,
V zapovedih, da bi cerkvenih
Ali v lastnih, ali v tujih grehah
Najzadnji prostor jaz dobila.
Le Bog neba v neskončni slavi
V najstaršem času me proslavi,
Ko dene v plošči me kamniti.
Kdo jaz vender moram biti?

II.

†	†	†	†	†	†	†	†
⊙							
⊙							
⊙							
⊙							
⊙							
⊙							

a, ak, as, ah, am, br, men, li, nj, bri, ek, ko, om, vod, er, šče, s, š, sl, ko, og, re, st, si, ro, ov, sop.

Glasniki stavijo se v kvadrate tako, da dajo od spodaj navzgor čitani besede:

2.) dežela v Avstriji, 3.) očak starega veka, 4.) kraj, kjer oves rase, 5.) del sedla, 6.) rastlina, 7.) kraj, kjer se voda dobiva, 8.) mala tica. Prva vrsta s križi od leve na desno in vrsta od spodaj navzgor povesta imeni dveh pedagogov.

III.

Zbor, vino, znoj, nič, Andrej, klet, navod, sod, potnik, lev, Staré, most.

Vzemi iz jedrozložnic po jeden soglasnik, iz dvo-zložnic po jeden samoglasnik in dobil bodeš žalosten poraz iz srednjega veka.

IV.

Akonkagna, Antoninus, Aretuza, Boleslav, Jeruzalem, Kolovrat, Lipovec, Nostrodamus, Ukrajina.

Postavi te besede jedno pod drugo tako, da dajo začetnice od zgoraj nizdolu ime mesta v Avstriji.

V.

Zlog prvi čudi se ti vedno,
In drugi ti veleva:
Očesa zatisniti ne smeš,
Dokler ti ne poveva
Mesta v razvalinah — al je veš?

(Rešitve in imena rešilcev v prihodnji številki.)

Katero žalostno resnico čitate v tem naslovu od zgoraj navzdol?

Kranjski
deželni
glavar
pokojnega
dr. Poklukarja
naslednik
Oton
Detela
graščak
Dorfarje
katoliške
politične
skupine
podpredstojnik

NI gore naše list.

Rešitev zabavnih nalog

v 17. številki.

I.

Kraljevi stopaj.

Nezvesti deklici.

Kar bi svet bil brez svetlobe,
Kar je roža brez duha,
To pač ti si brez zvestobe,
Lepa mlada deklica.

Rož ne vidiš več cveteti,
Petja ptic ne slišiš več,
Ni veselja več na sveti,
Srca je nedolžnost preč.

Kmalo prešla bo lepota,
Kmalo vgasne blesk oči:
V srce vleže se praznota,
In kesanje za vse dni.

Gospa Josipa Vrtovčeva v Št. Vidu pri Vipavi rešila je to nalogo tako:

Kmalo prešla bo lepota,
Kmalo vgasne blesk oči,
V srce vleže se praznota,
In kesanje za vse dni.

Kar bi svet bil brez svetlobe,
Kar je roža brez duha,
To pač ti si brez zvestobe,
Lepa mlada deklica.

Rož ne vidiš več cveteti,
Petja ptic ne slišiš več,
Ni veselja več na sveti,
Srca je nedolžnost preč.

II.

Simon Gregorčič.

III.

Bodi zdrava domovina, mili moj slovenski kraj!

IV.

Hitro mine čas.

Prav so jih pogodili: Ivanka M. v Ljubljani, I. Cvetnič v Gor. Logatci, A. L. v Gorici, I. Ž. v Ljubljani.

V.

BORIS MIRAN

(P. n. čitatelji naj ne štejejo v zlo, ker naloga ni bila povsem dobro stavljena).

P. n. gospode naročnike,

katerim je naročnina z današnjo številko potekla, vabimo, da jo pravočasno ponove.

Ob jednom obračamo se nujnim pozivom do nekaterih gospodov naročnikov, ki so že dlje časa na dolgu, da dotične zneske nemudoma dpošljejo, da jim zamoremo list redno dpošljati.

Uredništvo in upravnštvo „Brusa“.